

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 29.4.2022
COM(2022) 202 final

2022/0144 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

**o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Odboru za pomorsko inšpekcijo
Pariškega memoranduma o soglasju glede nadzora, ki ga opravlja inšpekcija za varnost
plovbe, v zvezi s članstvom Ruske federacije v tej organizaciji**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Ureditev EU o pomorski inšpekciji države pristanišča (v nadaljnjem besedilu: pomorska inšpekcija) je določena v Direktivi 2009/16/ES (kakor je bila spremenjena). Pomorska inšpekcija v Uniji temelji na strukturi Pariškega memoranduma o soglasju glede nadzora, ki ga opravlja inšpekcija za varnost plovbe (v nadaljnjem besedilu: Pariški MoS), iz leta 1982. Direktiva 2009/16/ES (kakor je bila spremenjena) vsebuje postopke in instrumente Pariškega MoS. V MoS sodelujejo vse pomorske države članice EU ter Islandija, Kanada, Norveška, Ruska federacija in Združeno kraljestvo. Evropska unija ni članica Pariškega MoS.

Za delovanje pomorske inšpekcije v Uniji je treba v okviru Pariškega MoS vsako leto sprejeti nekaj odločitev. Te odločitve se sprejemajo s soglasjem na letnem zasedanju Odbora za pomorsko inšpekcijo (v nadaljnjem besedilu: PSCC, *Port State Control Committee*), ki poteka maja. Na podlagi Direktive 2009/16/ES so odločitve, ki jih sprejme ustrezen pristojni organ Pariškega MoS, zavezujoče za države članice EU.

V skladu s členom 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije mora Svet na predlog Komisije s sklepom določiti stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa v mednarodnih organizacijah, kot je Pariški MoS, kadar te organizacije sprejemajo akte s pravnim učinkom.

Po invaziji Ruske federacije na Ukrajino je sekretariat Pariškega MoS 14. marca 2022 prejel dopis ukrajinskega ministra za infrastrukturo Oleksandra Kubrakova. V navedenem dopisu se od Pariškega MoS zahteva, (i) da se ladje, ki plujejo pod ukrajinsko zastavo, po pregledih pomorske inšpekcije ne zadržijo neupravičeno, (ii) da se Ruska federacija izključi iz Pariškega MoS in (iii) da se ne priznajo spričevala, izdana v imenu pomorske uprave Ruske federacije.

V zvezi s prvo zahtevo, da se ukrajinska plovila ne zadržijo neupravičeno, je Pariški MoS 2. marca 2022 izdal okrožnico PSCircular 101 (Smernice za repatriacijo pomorščakov zaradi razmer v Ukrajini), ki obravnava zadevno vprašanje. Okrožnica PSCircular 101 organe člane obvešča, da je v sedanjih okoliščinah potrebna prožnost, med drugim glede repatriacije pomorščakov, Konvencije o delu v pomorstvu iz leta 2006, spričeval, izdanih na podlagi Mednarodne konvencije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov iz leta 1978, ter zdravniških spričeval. Pariški MoS lahko to okrožnico dodatno prilagodi, če bo to potrebno zaradi razvoja dogodkov.

V zvezi z zahtevo glede članstva Ruske federacije v Pariškem MoS bi bilo treba upoštevati, da je bila Ruska federacija izključena iz dostopa do orodja za pomorsko inšpekcijo in inšpekcijske baze podatkov THETIS iz člena 24 Direktive 2009/16/ES ter njegove oziroma njene uporabe. To pomeni, da je sodelovanje Ruske federacije pri delu Pariškega MoS že znatno omejeno ter da brez dostopa do navedene baze podatkov Ruska federacija ne more izpolniti svojih obveznosti iz Pariškega MoS oziroma prispevati k njegovemu delu.

Čeprav se države članice EU strinjajo, da bi bilo treba zoper Rusko federacijo ukrepati, niti memorandum niti nobena navodila o politikah ne vsebujejo postopka ali mehanizma za izključitev članic iz Pariškega MoS. Poleg izključitve so članice, ki so izrazile svoje mnenje, navedle, da se nagibajo k zamrznitvi članstva do nadaljnjega. Takojšen pravni učinek bi bil podoben izključitvi, a je rešitev manj trajna. Zamrznitev članstva bi omogočila nadaljnjo preučitev potrebe po popolni izključitvi iz Pariškega MoS in bi se ob spremenjenih okoliščinah lahko razveljavila. Vendar memorandum prav tako ne vključuje nobene določbe o zamrznitvi članstva.

Predsednik Pariškega MoS je predlagal, da se pisni postopek Pariškega MoS za odločitev o zamrznitvi članstva Ruske federacije izvede pred letnim zasedanjem Odbora za pomorsko inšpekcijo (PSCC55), ki naj bi potekalo od 16. do 20. maja 2022. To občutljivo vprašanje tako ne bo zasenčilo navedenega zasedanja.

2. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Glede na resnost razmer je primerno: (i) strinjati se s pristopom iz odstavka 5 dokumenta PSCC55/11.1, da se ladje, ki plujejo pod ukrajinsko zastavo, po pregledih pomorske inšpekcije ne zadržijo neupravičeno, (ii) zamrzniti članstvo Ruske federacije v Pariškem MoS v skladu s členom 62(3) Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb zaradi neizzvane in neupravičene ruske invazije na Ukrajino ter (iii) strinjati se s pristopom iz odstavka 7 dokumenta PSCC55/11.1 glede preklica priznanja predpisanih spričeval, ki jih je izdala Ruska federacija.

Priloženo besedilo je predlog za stališče Unije po členu 218(9) PDEU, ki ga mora nato sprejeti Svet. Z njim se izraža strinjanje z ukrepanjem, določenim v dokumentu PSCC55/11.1 Pariškega MoS. Posebnosti stališča EU so priložene osnutku sklepa Sveta kot Priloga 1.

Z Direktivo 2009/16/ES se postopki, instrumenti in dejavnosti Pariškega MoS dejansko uvajajo v področje uporabe prava Unije. Zato Pariški MoS spada v izključno zunanjo pristojnost Unije na podlagi zadnjega dela člena 3(2) PDEU.

3. PRAVNA PODLAGA

Ta sklep temelji na Pogodbi o delovanju Evropske unije in zlasti členu 100(2) v povezavi s členom 218(9), ki določa, da Svet na predlog Komisije sprejme sklep o določitvi stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom. To se uporablja za stališče, ki ga države članice, ki delujejo skupno v interesu Unije, zastopajo v okviru Pariškega MoS.

Direktiva 2009/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pomorski inšpekciji države pristanišča (kakor je bila spremenjena) je pravna podlaga, ki določa načela, ki jih morajo države članice upoštevati v Odboru za pomorsko inšpekcijo Pariškega MoS.

Akti, ki jih je treba sprejeti v okviru Pariškega MoS, so akti s pravnim učinkom. Predvideni akti imajo pravni učinek, ker lahko odločilno vplivajo na vsebino zakonodaje EU, in sicer na Direktivo 2009/16/ES. To je zato, ker se z Direktivo 2009/16/ES postopki, instrumenti in dejavnosti Pariškega MoS dejansko uvajajo v področje uporabe prava Unije. Poleg tega je zamrznitev članstva Ruske federacije v Pariškem MoS organizacijsko dejanje, ki vpliva na način sprejemanja odločitev v okviru Pariškega MoS.

Predvideni akti ne dopolnjujejo ali spreminjajo institucionalnega okvira Sporazuma. Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

Predlog

SKLEP SVETA

**o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Odboru za pomorsko inšpekcijo
Pariškega memoranduma o soglasju glede nadzora, ki ga opravlja inšpekcija za varnost
plovbe, v zvezi s članstvom Ruske federacije v tej organizaciji**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in zlasti člena 100(2) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pariški memorandum o soglasju glede nadzora, ki ga opravlja inšpekcija za varnost plovbe (v nadaljnjem besedilu: Pariški MoS), je bil podpisan 26. januarja 1982 v Parizu in je začel veljati 1. julija 1982. Pariški MoS ima 27 pomorskih uprav članic (Belgija, Bolgarija, Ciper, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Islandija, Kanada, Latvija, Litva, Malta, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Romunija, Ruska federacija, Slovenija, Španija, Švedska in Združeno kraljestvo). Unija ni članica Pariškega MoS.
- (2) Direktiva 2009/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹ določa pravno ureditev Unije glede pomorske inšpekcije države pristanišča ter prenavlja in krepi prejšnjo zakonodajo Unije na tem področju, ki velja od leta 1995. Pravna ureditev Unije temelji na Pariškem MoS.
- (3) Kar zadeva države članice Unije, se postopki, instrumenti in dejavnosti Pariškega MoS z Direktivo 2009/16/ES dejansko uvajajo v področje uporabe prava Unije. Na podlagi navedene direktive postanejo nekatere odločitve, ki jih sprejme ustrezen pristojni organ Pariškega MoS, zavezujoče za države članice Unije.
- (4) Primerno je določiti stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa v Pariškem MoS, saj bodo predvideni akti lahko odločilno vplivali na vsebino prava Unije, in sicer na Direktivo 2009/16/ES. V skladu s členom 218(9) PDEU mora Svet na predlog Komisije s sklepom sprejeti stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom.
- (5) Evropski svet je v sklepih z dne 24. februarja 2022 najostreje obsodil neizzvano in neupravičeno vojaško agresijo Ruske federacije proti Ukrajini. Evropski svet je na zasedanju 24. in 25. marca 2022 poudaril, da ruska vojna agresija proti Ukrajini grobo krši mednarodno pravo, in ponovno pozval Rusijo, naj nemudoma ustavi vojaško agresijo na ozemlju Ukrajine.

¹ Direktiva 2009/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pomorski inšpekciji države pristanišča (UL L 131, 28.5.2009, str. 57).

- (6) V kontekstu invazije Ruske federacije na Ukrajino je sekretariat Pariškega MoS 14. marca 2022 prejel dopis ukrajinskega ministra za infrastrukturo. V navedenem dopisu se od Pariškega MoS zahteva, da se plovila, ki plujejo pod ukrajinsko zastavo, po pregledih pomorske inšpekcije ne zadržijo neupravičeno, da se Ruska federacija izključi iz Pariškega MoS in da se ne priznajo spričevala, izdana v imenu pomorske uprave Ruske federacije.
- (7) V zvezi s prvo zahtevo, da se ukrajinska plovila ne zadržijo neupravičeno, je Pariški MoS 2. marca 2022 izdal okrožnico PSCircular 101 (Smernice za repatriacijo pomorščakov zaradi razmer v Ukrajini), ki obravnava zadevno vprašanje. Okrožnica PSCircular 101 organe člane obvešča, da je v sedanjih okoliščinah potrebna prožnost, med drugim glede repatriacije pomorščakov, Konvencije o delu v pomorstvu iz leta 2006, spričeval, izdanih na podlagi Mednarodne konvencije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov iz leta 1978, ter zdravniških spričeval. Pariški MoS lahko to okrožnico dodatno prilagodi, če bo to potrebno zaradi razvoja dogodkov. To stališče bi bilo treba sporočiti ukrajinskim organom.
- (8) V zvezi z zahtevo glede članstva Ruske federacije bi bilo treba upoštevati, da je bila Ruska federacija izključena iz dostopa do orodja za pomorsko inšpekcijo in inšpekcijske baze podatkov THETIS iz člena 24 Direktive 2009/16/ES ter njegove oziroma njene uporabe. To pomeni, da je sodelovanje Ruske federacije pri delu Pariškega MoS že znatno omejeno in brez dostopa do navedene baze podatkov Ruska federacija ne more izpolniti svojih obveznosti iz Pariškega MoS.
- (9) Niti memorandum niti nobena navodila o politikah ne vsebujejo postopka ali mehanizma za izključitev članic iz Pariškega MoS. Druga možnost poleg izključitve iz Pariškega MoS je zamrznitev članstva do nadaljnjega. Takojšen učinek bi bil podoben izključitvi, a je rešitev manj trajna. Vendar memorandum prav tako ne vključuje nobene določbe o zamrznitvi članstva. Zamrznitev članstva omogoča nadaljnjo preučitev potrebe po popolni izključitvi iz Pariškega MoS in bi se ob spremenjenih okoliščinah lahko razveljavila.
- (10) Evropska unija je kot globalni akter v središču prizadevanj ZN² ter drugih večstranskih forumov in procesov, da bi Ruska federacija odgovarjala za svojo neizzvano in neupravičeno invazijo na Ukrajino, da bi se invazija zaustavila ter da bi se zagotovilo ponovno polno spoštovanje suverenosti, neodvisnosti in ozemeljske celovitosti Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja. Neizzvana in neupravičena agresija Rusije proti Ukrajini pomeni resno kršitev člena 2(4) Ustanovne listine Združenih narodov, ki prepoveduje grožnje s silo ali uporabo sile zoper ozemeljsko celovitost ali politično neodvisnost katere koli države.
- (11) Glede na navedeno in glede na resnost razmer ter dokler Ruska federacija ne spoštuje načel Ustanovne listine Združenih narodov in svojih mednarodnih obveznosti, je primerno zamrzniti članstvo Ruske federacije v Pariškem MoS v skladu s členom 62(3) Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb zaradi neizzvane in neupravičene ruske invazije na Ukrajino.
- (12) V zvezi s tretjo zahtevo, da se ne priznajo spričevala, ki jih izda pomorska uprava Ruske federacije, se ugotavlja, da se ta spričevala izdajajo v skladu z mednarodnimi

² Glej resolucijo Generalne skupščine Združenih narodov ES-11/1 z naslovom „Agresija proti Ukrajini“ z 11. posebnega izrednega zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov dne 2. marca 2022 in resolucijo Sveta Združenih narodov za človekove pravice 49/1 z dne 8. marca 2022.

konvencijami, da Ruska federacija ostaja članica Mednarodne pomorske organizacije in da Pariški MoS ni pristojen za preklic priznanja takšnih spričeval. To stališče bi bilo treba sporočiti ukrajinskim organom.

- (13) Unija ni pogodbenica Pariškega MoS. Stališče Unije zato izrazijo države članice Unije, ki so članice Pariškega MoS in delujejo skupno.
- (14) Zato je treba zadevne države članice pooblastiti, da delujejo v skladu s stališčem, ki naj se zastopa v imenu Unije.
- (15) Sodelovanje z drugimi tretjimi državami članicami Pariškega MoS (Islandija, Kanada, Norveška in Združeno kraljestvo) v Odboru za pomorsko inšpekcijo je bistvenega pomena za sprejetje odločitve o zamrznitvi članstva Ruske federacije v Pariškem MoS

—

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa v okviru Pariškega memoranduma o soglasju glede nadzora, ki ga opravlja inšpekcija za varnost plovbe (v nadaljnjem besedilu: Pariški MoS), v zvezi s članstvom Ruske federacije v Pariškem MoS, je v Prilogi I k temu sklepu.

Člen 2

Stališče iz člena 1 izrazijo države članice Unije, ki so članice Pariškega MoS in delujejo skupno.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na države članice.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*